

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

599

Na temelju članka 67. stavka 2. Zakona o zaštiti od požara (»Narodne novine«, br. 92/10), ministar unutarnjih poslova, uz suglasnost ministra poljoprivrede, donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI ŠUMA OD POŽARA, „Narodne novine“ br.33/14

I. OPĆE ODREDBE I DEFINICIJE POJMOVA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se tehničke, preventivno-uzgojne i druge mjere zaštite šuma od požara koje su dužni provoditi vlasnici odnosno korisnici šuma i šumskog zemljišta, ovlaštenici drugih stvarnih prava na šumama i šumskim zemljištima, pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, u cilju smanjenja opasnosti od nastanka i brzog širenja šumskih požara i ranog otkrivanja i dojava šumskog požara te pravovremenog djelovanja u gašenju šumskog požara.

Članak 2.

Pojedini izrazi i pojmovi koji se rabe u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- *Čišćenje* – uklanjanje biljnog materijala u sloju prizemnog rašća u cilju smanjenja požarnog opterećenja;
- *Hodogram* – detaljno razrađen raspored kretanja ophodara po imenima u smjeni te satnici i trasama obilaska;
- *Motrionica* – čvrsta ili montažna građevina postavljena na najpogodniji visinski položaj na zemljištu s koje se na statičan način motri okolina radi brzog uočavanja požara;
- *Motriteljsko-dojavna služba* – protupožarna preventivna služba koja ima zadaću trenutačnog otkrivanja i dojava požara otvorenog prostora, a obuhvaća motrenje s motrionice ili motriteljskog mjesta te ophodarenje;
- *Motriteljsko mjesto* – prirodno povišeno mjesto s kojega se na statičan način motri okolina radi brzog uočavanja požara;
- *Ophodarenje* – dio motriteljsko-dojavne službe kojim se na dinamičan način (obilaskom terena) motri okolina radi brzog uočavanja požara;

– *Požarno opterećenje* – veličina koja je iskazana odnosom kalorične vrijednosti i količine zapaljivog i gorivog materijala s površinom na kojoj se materijal nalazi;

– *Protupožarna prosjeka* – prosječni prostor u šumi u obliku pruge, očišćen od drveća i niskog raslinja, širine 4–15 m bez elemenata šumske ceste, koji ponekad prolazi okomito na slojnicu terena. Protupožarnom prosjekom se u ovom Pravilniku ne smatra prosječni prostor ispod trasa elektroenergetskih vodova kao niti prosjeke koje prvenstveno služe kao granice gospodarskih podjela na odjele u pojedinim gospodarskim jedinicama;

– *Protupožarna prosjeka s elementima šumske ceste* – prosječni prostor u šumi u obliku pruge, očišćen od drveća i niskog raslinja, širine 4–15 m s elementima šumske ceste koji ima namjenu prolaska vatrogasnih vozila do požarišta. Protupožarnom prosjekom s elementima šumske ceste se u ovom Pravilniku ne smatra prosječni prostor ispod trasa elektroenergetskih vodova kao niti šumske ceste/šumske vlake koje prvenstveno služe za sve ostale potrebe kod gospodarenja šumskim sastojinama;

– *Protupožarni put* – šumska staza koja je preuska za prolaz vozila te služi za prolazak vatrogasaca i priručne vatrogasne tehnike do požarišta.

Članak 3.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, dužne su sastaviti popis šuma po stupnjevima opasnosti od šumskog požara, sukladno Mjerilima za procjenu opasnosti od šumskog požara koja su tiskana u Prilogu 1. ovog Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Popis obuhvaća pregledne zemljovide površina šuma svrstanih u stupnjeve opasnosti od šumskog požara.

Članak 4.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima, ovlaštenici drugih stvarnih prava na šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, dužni su:

a) prilikom prijama u službu ili rasporeda s jednog radnog mjesta na drugo, upoznati djelatnike s opasnostima od požara na tom radnom mjestu i osposobiti ih za provođenje mjera zaštite od požara, rukovanje sredstvima za dojavu i gašenje požara te za vođenje potrebne evidencije;

b) provoditi promidžbu radi upoznavanja pučanstva i turista, a posebice školske djece, za što bolje i djelotvornije preventivno djelovanje u sprečavanju nastanka šumskih požara.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima, te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, dužne su:

a) ustrojiti video sustav otkrivanja i nadzora šumskih požara (u daljnjem tekstu: video sustav) ili motriteljsko-dojavnu službu;

b) ustrojiti vlastitu službu zaštite šuma od požara ili tu zadaću povjeriti za to specijaliziranoj pravnoj osobi;

c) ustrojiti i osposobiti interventne skupine šumskih radnika, opskrbiti ih potrebnom opremom za sječu stabala i izradu protupožarnih prosjeka u svrhu izgradnje protupožarnih prosjeka za zaustavljanje daljnjeg širenja požara ili tu zadaću povjeriti za to specijaliziranoj pravnoj osobi.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika dužne su provoditi mjere unutarnjeg nadzora radi otklanjanja nedostataka u organizaciji zaštite šuma od požara te o obavljenom izvješćivati nadležna inspekcijska tijela na njihov zahtjev, sukladno posebnim propisima.

II. TEHNIČKE MJERE

Članak 5.

Stupanj opasnosti od šumskog požara određuje se sukladno Mjerilima za procjenu opasnosti od šumskog požara (u daljnjem tekstu: Mjerila).

Sve šume, temeljem zbroja bodova koji je dobiven uporabom Mjerila, mogu se svrstati u četiri stupnja opasnosti od šumskog požara i to:

Stupanj opasnosti	Broj bodova	
I.	vrlo velika	> 480
II.	velika	381–480
III.	umjerena	281–380
IV.	mala	< 280

Članak 6.

Pregledni zemljovidi u kojima su ucrtane šume po stupnjevima opasnosti od požara moraju biti u mjerilu 1:25 000 ili krupnijem.

U pregledne zemljovide moraju se ucrtati i odgovarajućom bojom označiti:

1. Šumske površine po stupnjevima opasnosti od požara i to:

I. stupanj – crvenom bojom

II. stupanj – narančastom bojom

III. stupanj – svijetložutom bojom

IV. stupanj – svijetlozelenom bojom

2. Protupožarne prosjeke (tanka smeđa crta debljine oko 0,3 mm) i protupožarne prosjeke s elementima šumske ceste (smeđa crta debljine oko 0,6 mm);
3. Prometnice i šumske ceste prohodne za vatrogasna vozila i tehniku te gasitelje (smeđa crta debljine oko 0,8 mm);
4. Željezničke pruge (dvije paralelne crne crte razmaka 1 mm i debljine oko 0,3 mm);
5. Prirodne prepreke koje mogu zapriječiti širenje šumskih požara (plavo – vodena površina, sivo – kamena golet);
6. Mjesta motriteljsko-dojavnih postaja sa zonama motrenja i odgovornosti (crni krug s ucrtanim trokutom – položaj motrionice ili motriteljskog mjesta, crvena isprekidana crta debljine oko 0,3 mm – zona motrenja);
7. Crpilišta za vatrogasna vozila i crpke (crni krug);
8. Mjesta smještaja sredstava i opreme za gašenje požara (crni kvadrat);
9. Trase elektroenergetskih vodova (crna isprekidana crta debljine oko 0,4 mm);
10. Tumač znakova.

II. A VIDEOSUSTAV OTKRIVANJA I NADZORA ŠUMSKIH POŽARA

Članak 7.

Ukoliko se ustrojava videosustav, dužne su ga ustrojiti osobe navedene u članku 4. stavku 2. ovog Pravilnika.

Videosustav obuhvaća informacijske tehnologije za preventivno i optimalno operativno djelovanje uz minimiziranje štete nastale šumskim požarom.

Videosustav predstavlja stabilni sustav zaštite od požara u smislu članka 40. Zakona o zaštiti od požara.

Članak 8.

Videosustav mora omogućiti:

1. kvalitetno i pouzdano pokrivanje cijele štíćene površine;
2. prijenos podataka u realnom vremenu nadležnoj vatrogasnoj postrojbi sa stalnim dežurstvom;

3. automatsko prepoznavanje dima i vatre te davanje svjetlosnog i zvučnog signala;
4. pohranjivanje svih podataka najmanje 168 sati;
5. pristup trenutnim i pohranjenim podacima s bilo koje lokacije spojene na internet, uz ograničeni pristup podacima.

Videonadzor šuma razvrstanih u I. stupanj opasnosti od požara mora omogućiti kvalitetno i pouzdano otkrivanje požara danonoćno (0-24 sata).

Članak 9.

Podaci prikupljeni videosustavom mogu se koristiti samo u svrhu otkrivanja i nadzora požara.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, podaci prikupljeni videosustavom moraju se bez naknade predati na pisani zahtjev nadležnog tijela, radi korištenja u kaznenom ili prekršajnom postupku.

Članak 10.

Osobe iz članka 4. stavka 2. ovog Pravilnika dužne su izraditi projekt videosustava kojim se dokazuje ispunjenje zahtjeva iz članka 8. ovog Pravilnika. Na izrađeni projekt videosustava potrebno je ishoditi pozitivno mišljenje povjerenstva koje imenuje ministar unutarnjih poslova.

Povjerenstvo iz stavka 1. sastavljeno je od po jednog predstavnika Ministarstva unutarnjih poslova, Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Ministarstva poljoprivrede i Hrvatskih šuma d.o.o. Ukoliko se radi o šumama u vlasništvu šumoposjednika ili zaštićenim šumama u nadležnosti lokalne i/ili područne samouprave (park šume i slično), u povjerenstvo se imenuje i predstavnik jedinice lokalne ili područne samouprave. Ako se radi o posebno zaštićenim šumama u nadležnosti ministarstva nadležnog za zaštitu prirode (nacionalni parkovi, parkovi prirode islično) u povjerenstvo se imenuje i predstavnik tog Ministarstva.

Članak 11.

Odobrenje za korištenje videosustava izdaje povjerenstvo iz članka 10. ovog Pravilnika kada utvrdi da su ispunjeni zahtjevi iz članka 8. ovog Pravilnika.

II. B MOTRITELJSKO–DOJAVNA SLUŽBA

Članak 12.

Za površine šuma i šumskih zemljišta koje nisu pokrivene video sustavom za koji je ishođeno odobrenje iz članka 11. ovog Pravilnika, osobe navedene u članku 4. stavku 2. ovog Pravilnika dužne su ustrojiti motriteljsko-dojavnu službu.

Osim osoba navedenih u članku 4. stavku 2., temeljem naloga ovlaštenih inspekcijskih službi Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), u obavljanje motriteljsko-

dojavne službe uključuju se i pravne osobe koje obavljaju poslove upravljanja i održavanja javnih cesta, željeznice i elektroprivrede, pravne osobe koje obavljaju poslove pružanja poštanskih i telekomunikacijskih usluga te druge osobe koje obavljaju javne djelatnosti u šumskom području ili uz njega.

Članak 13.

Motriteljsko-dojavna služba obuhvaća motrenje s motrionice ili motriteljskog mjesta te ophodarenje pješice i prijevoznim sredstvima (vozilom – motorkotačem, osobnim automobilom, furgonom, kombijem ili terenskom vozilom, brodom i dr.).

Motriteljsko-dojavna služba uspostavlja se u periodu ljetne požarne sezone koja traje od 1. lipnja do 15. rujna tekuće godine. Skraćivanje navedenog roka uslijed promjena klimatskih i drugih okolnosti koje umanjuju opasnost od požara na određenom lokalitetu, može odobriti Ministarstvo rješenjem, na temelju podnesenog pisanog zahtjeva osoba iz članka 4. stavka 2. ovog Pravilnika, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva poljoprivrede. Motriteljsko-dojavna služba može se na isti način uspostaviti i izvan navedenog roka ovisno o klimatskim i drugim okolnostima koje povećavaju opasnost od šumskog požara, a prema prosudbi nadležnih tijela Ministarstva ili Državne uprave za zaštitu i spašavanje uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva poljoprivrede. Raspored obavljanja službe propisuje se općim aktom pravne osobe.

U vrijeme vrlo velike i velike opasnosti od nastanka požara u šumama razvrstanim u I. stupanj opasnosti od požara, motriteljsko-dojavna služba radi danonoćno (od 0–24 sata).

Motriteljsko-dojavnu službu obavljaju punoljene osobe osposobljene za obavljanje poslova motriteljsko-dojavne službe, koje su za to pisano ovlastile pravne osobe koje su dužne ustrojiti motriteljsko-dojavnu službu.

Djelatnici motriteljsko-dojavne službe moraju biti odjeveni u prepoznatljivu odjeću na kojoj su istaknute oznake djelatnosti pravne osobe te imati odgovarajuće službene iskaznice koje je izdala pravna osoba za koju rade.

Članak 14.

Osposobljavanje pripadnika motriteljsko-dojavne službe obuhvaća:

- a) upoznavanje djelatnika s kartografijom, topografijom, orijentacijom u prostoru i rukovanjem sredstvima dojave, koje se provodi u skladu s općim aktom pravne osobe;
- b) osposobljavanje u području zaštite od požara koje se provodi sukladno propisima o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine u opasnosti od požara.

Članak 15.

Položaj motrionice ili motriteljskog mjesta mora biti takav da osigurava širok i slobodan pregled okoline, a određivanje broja motrionica odnosno motriteljskih mjesta ovisi o obliku terena.

Udaljenost između motrionica i motriteljskih mjesta u pravilu ne smije biti veća od 15 km u slučaju da nije organizirana ophodarska služba, a smjer motrenja u pravilu ne smije ići preko morske površine.

Motrionica i motriteljsko mjesto moraju biti opskrbljeni dalekozorom, preglednim zemljovidom područja motrenja, odgovarajućim sustavom za dojavu požara i popisom čimbenika koji su uključeni u gašenje požara (vatrogasci, policija, centar motrenja i obavješćivanja, ovlaštene ustrojstvene jedinice pravnih osoba za gospodarenje i upravljanje šumama i šumskim zemljištem i drugi) te, ukoliko se motrionica ili motriteljsko mjesto nalazi unutar šume, i osnovnim priručnim alatom za gašenje početnih požara (metlanica, brentača ili naprtnjača, sjekira, lopata).

Dojava požara s motrionice ili motriteljskog mjesta obavlja se radiovezom koja radi na vatrogasnim kanalima, te mobitelom ili telefonom.

Za potrebe motriteljsko-dojavne službe vode se dnevnici motrenja odnosno ophodarenja na Obrascima 3a, 3b, 4a, 4b i 4c, koji su tiskani u Prilogu 2. ovog Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Za potrebe unutarnjeg nadzora motriteljsko-dojavne službe koriste se Obrasci 3c i 4d, koji su tiskani u Prilogu 2. ovog Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Članak 16.

Motritelj za vrijeme obavljanja motriteljsko-dojavne službe ne smije napuštati motrionicu ili motriteljsko mjesto.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, u slučaju da se požar pojavio neposredno uz motrionicu ili motriteljsko mjesto, a nakon što je pojavu požara dojavio vatrogasnoj službi, motritelj može napustiti motrionicu ili motriteljsko mjesto u sljedećim slučajevima:

- a) radi gašenja početnog požara za koji je procijenio da ga raspoloživim priručnim alatom može sam ugasiti, s tim da je prethodno obavijestio vatrogasnu službu o pojavi požara, ali se po ugašenju mora vratiti na obavljanje motriteljsko-dojavne službe;
- b) ako su motrionica ili motriteljsko mjesto neposredno ugroženi pojavom većeg požara;
- c) po nalogu neposrednog voditelja, službene osobe Ministarstva ili voditelja gašenja.

U slučaju da je zamijetio požar za koji je procijenio da ga ne može sam ugasiti i da ga požar neće neposredno ugroziti, motritelj ne smije napuštati motrionicu ili motriteljsko mjesto već

ostaje u obvezi motrenja i daje ovlaštenim službama i gasiteljima jasne i bitne podatke o razvoju požara i događajima na požarištu.

U slučaju izvanrednih prilika ili poteškoća u radu (iznenadna bolest ili sl.), motritelj je dužan na vrijeme zatražiti od ovlaštene osobe zamjenu, putem odgovarajućeg sustava dojava. Zamjena se mora obaviti tako da na motrionici ili motriteljskom mjestu u svakom trenutku bude osoba koja će obavljati motriteljsko-dojavnu službu.

Članak 17.

Ophodarenje (pješačko, vozilom – motorkotačem, osobnim automobilom, furgonom, kombijem ili terenskim vozilom, brodom) upotpunjuje službu motrenja s motrionica i motriteljskih mjesta.

Ophodarsko prijevozno sredstvo (izuzev motorkotača), uz uređaje za dojavu požara iz članka 15. stavka 3. ovog Pravilnika, mora biti opremljeno priručnim alatom i aparatom za početno gašenje požara.

Osnovni priručni alat za početno gašenje požara sastoji se od:

- najmanje 1 motorne pile;
- najmanje 1 naprtnjače V-25 s vodom;
- najmanje 1 metlanice;
- najmanje 1 kosira i 1 sjekire;
- najmanje 1 lopate;
- spremnika s vodom zapremnine minimalno 50 litara.

Ophodarenje plovilima zahtijeva da plovilo, uz opremu za gašenje kojom je opremljeno i ophodarsko vozilo, mora imati prijenosnu ili plivajuću motornu crpku te leđni ili drugačiji nosač s minimalno 120 m vatrogasnih cijevi i mlaznicom promjera 25.

Članak 18.

Smjer i raspored (hodogram) kretanja te broj ophodara i učestalost ophodarenja prilagođava se površini i obliku zemljišta, a određuje se općim aktom pravne osobe (planom zaštite šuma od požara) s posebnim nadzorom površina koje nisu u pregledu ili nisu dostupne vidokrugu s motrionica ili motriteljskih mjesta.

Osim motriteljsko-dojavne zadaće, ophodari su dužni započeti gasiti požar nakon dojava ako je požar u početnom stanju i prema procjeni voditelja vatrogasne intervencije sudjelovati u gašenju požara.

II. C INTERVENTNE SKUPINE

Članak 19.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, moraju imati osposobljene interventne skupine radnika opskrbljene vozilom i/ili brodom, odgovarajućim alatom i opremom za sječu stabala i izradu protupožarnih prosjeka u svrhu izrade izvanrednih protupožarnih prosjeka radi zaustavljanja daljnjeg širenja požara.

Pripadnici interventnih skupina moraju biti osposobljeni u području zaštite od požara po programu osposobljavanja te osposobljeni za rad s motornim šumskim alatom.

III. PREVENTIVNO-UZGOJNE MJERE

Članak 20.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima, u svrhu smanjenja opasnosti i mogućih šteta od požara, moraju u šumama planirati i provoditi preventivno-uzgojne radove i druge mjere zaštite od požara.

Šumoposjednici, kao i ovlaštenici drugih stvarnih prava na šumama i šumskim zemljištima moraju na šumama u svom vlasništvu odnosno posjedu odnosno na šumama na kojima ostvaruju stvarna prava provoditi slijedeće preventivno-uzgojne radove:

- njegu sastojina,
- kresanje i uklanjanje suhog granja,
- provedbu šumskog reda nakon provedenih radova u šumi u što kraćem roku, a najkasnije do početka sezone povećane opasnosti od požara.

Županije, gradovi i općine moraju planirati i provoditi slijedeće preventivno-uzgojne radove na površinama šuma koje se nalaze na njihovom području, a koje su u vlasništvu šumoposjednika:

- izrada i održavanje protupožarnih prosjeka i puteva;
- izrada i održavanje protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste, uz prethodnu suglasnost šumoposjednika preko čijih čestica prelazi trasa – kod izgradnje nove trase,
- čišćenje i održavanje rubnih pojaseva uz javne prometnice i željezničke pruge;
- čišćenje i uspostava sigurnosnih visina i udaljenosti na trasama elektroenergetskih vodova;
- održavanje čistim i uređivanje postojećih izvora vode u šumama;

– ostale preventivno-uzgojne radove planirane godišnjim planovima ili planovima zaštite od požara.

Članak 21.

Pod preventivno-uzgojnim radovima smatraju se:

- njega sastojina;
- pravodobna proreda sastojina;
- kresanje i uklanjanje suhog granja;
- izrada i održavanje protupožarnih prosjeka i puteva;
- izrada i održavanje protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste;
- čišćenje i održavanje rubnih pojaseva uz javne prometnice i željezničke pruge;
- čišćenje i uspostava sigurnosnih visina i udaljenosti na trasama elektroenergetskih vodova;
- održavanje čistim i uređivanje postojećih izvora vode u šumama i ostali preventivno-uzgojni radovi planirani godišnjim planovima i programima gospodarenja ili drugim općim aktima pravne osobe.

U šumama razvrstanim u I. i II. stupanj opasnosti od požara, šumske radove kresanja i uklanjanja suhog granja iz šume i uspostavu šumskog reda treba provesti prema načelima šumarske znanosti i prakse i obavezno dovršiti do početka ljetne požarne sezone.

Članak 22.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, u svim šumama, bez obzira na stupanj opasnosti od požara, moraju uređivati i održavati čistim postojeće pristupačne vodene resurse za potrebe gašenja šumskog požara.

Ako se u šumi ili na šumskom zemljištu nalazi vanjska hidrantska mreža, vlasnici hidrantske mreže imaju obvezu redovito održavati i osiguravati njenu uporabnu funkciju.

Članak 23.

U šumskim predjelima koji su ispresijecani prometnicama i elektroenergetskim vodovima, projektiranje i izradu protupožarnih prosjeka i prosjeka s elementima šumske ceste treba prilagoditi tim objektima, a u brdskim područjima i obliku zemljišta.

Protupožarne prosjeke, ukoliko se ne moraju prilagođavati već postojećim objektima, treba izvesti tako da se ne postavljaju okomito na slojnicu.

Tijekom planiranja i projektiranja protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste, a obavezno prije izvedbe protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste, potrebno je pribaviti mišljenje županijskog vatrogasnog zapovjednika.

Širina protupožarnih prosjeka i protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste treba iznositi od 4–15 m, ovisno o vrsti drveća (bjelogorice i crnogorice), starosti sastojina, obliku i sastavu zemljišta te jačini stalnih i povremenih vjetrova.

Protupožarne prosjeke, prosjeke s elementima šumske ceste i protupožarne puteve treba redovito čistiti od drvenastog korova i održavati ih prohodnim za vatrogasna vozila i gasitelje.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika imaju obvezu, kao sastavni dio općeg akta, voditi evidenciju o stanju prohodnosti protupožarnih prosjeka i puteva, kao i provoznosti prosjeka s elementima šumske ceste za vatrogasna vozila i tehniku tijekom godine, ažurirati je do početka požarne sezone i o uočenim nedostacima i promjenama na trasama tijekom požarne sezone izvješćivati nadležnu vatrogasnu postrojbu.

Osobe iz stavka 6. ovoga članka imaju obvezu unutarnjeg nadzora stanja protupožarnih prosjeka i to najmanje jednom prije početka ljetne požarne sezone te periodički tijekom sezone, prema rasporedu navedenom u općem aktu pravne osobe.

Za potrebe unutarnjeg nadzora stanja protupožarnih prosjeka koristi se Obrazac 5, koji je tiskan u Prilogu 2. ovog Pravilnika i njegov je sastavni dio. Osobe iz stavka 6. ovoga članka dužne su navedeni obrazac dati na uvid nadležnim inspekcijskim tijelima na njihov zahtjev, sukladno posebnim propisima.

Članak 24.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika moraju u šumama visokog uzgojnog oblika, razvrstanim u I. stupanj opasnosti od požara te šumama od posebnog gospodarskog, ekološkog, zaštitnog ili drugog posebnog značaja na rubnom dijelu koji graniči sa zapuštenim poljoprivrednim površinama, livadama i pašnjacima, tijekom cijele požarne sezone održavati šumski red u cilju sprečavanja prijenosa požara s tih površina na šumu.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, moraju sastaviti evidenciju šuma visokog uzgojnog oblika, razvrstanih u I. stupanj opasnosti od požara, šuma od posebnog gospodarskog, ekološkog, zaštitnog ili drugog posebnog značaja i šuma za koje smatraju da su posebno u opasnosti od šumskog požara koji bi mogao prijeći sa zapuštenih poljoprivrednih površina, livada, pašnjaka i sličnih površina i obavijesti o opasnosti dati na uvid jedinicama lokalne samouprave i uprave te nadležnim inspekcijskim službama zaštite od požara Ministarstva.

Vlasnici poljoprivrednih zemljišta koja graniče sa šumama visokog uzgojnog oblika, razvrstanim u I. stupanj opasnosti od požara, kao i šumama od posebnog gospodarskog, ekološkog, zaštitnog ili drugog posebnog značaja, dužni su tijekom cijele požarne sezone čistiti rubne dijelove svojih parcela uz šumu, a u cilju sprečavanja prijenosa požara s tih površina na šumu.

Članak 25.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa imaju obvezu održavanja javnih prometnica dužne su na bankinama i razdjelnom pojasu cesta uz šume razvrstane u I. i II. stupanj opasnosti od šumskog požara pokositi travu do početka lipnja, na području unutrašnjosti i u rujnu, a cestovni pojas očistiti od lakozapaljivih tvari, suhe trave i korova, suhog šiblja, granja i drveća, papira, otpadaka i drugih tvari koje bi mogle izazvati požar ili preko kojih bi se požar mogao širiti.

Članak 26.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa imaju obvezu održavanja željezničkih pruga, dužne su uz željezničke pruge u području krša, a koje prolaze kroz šumska područja razvrstana u I. i II. stupanj opasnosti od požara, poduzimati mjere zaštite od požara tako da pružni pojas bude potpuno očišćen od lakozapaljivih tvari, suhe trave i korova, suhog šiblja, granja i drveća, papira, otpadaka i drugih tvari koje bi mogle izazvati požar ili preko kojih bi se požar mogao širiti.

Članak 27.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa imaju obvezu održavanja elektroenergetskih objekata, dužne su u šumama razvrstanim u I. i II. stupanj opasnosti od šumskog požara, prilikom uspostave sigurnosnih visina i udaljenosti na trasama elektroenergetskih vodova, posječenu gorivu masu ukloniti s trase ili poslagati (uhrpiti) unutar postojeće širine trase tako da se maksimalno smanji požarno opterećenje.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa imaju obvezu održavanja elektroenergetskih objekata, dužne su ukloniti sav posječeni i očišćeni biljni materijal ispod trasa elektroenergetskih vodova koje prolaze neposredno uz javne ceste i željezničku prugu ili se s njima križaju.

Postupak uklanjanja biljnog materijala iz stavka 2. ovog članka podrazumijeva:

- a) spaljivanje na za to predviđenim mjestima i u određeno vrijeme, sukladno odredbama Zakona o šumama i odlukama o spaljivanju korova i biljnog otpada koje donose gradovi, općine ili županije;
- b) ukoliko vlasnik namjerava iskoristiti posječeni biljni materijal za osobne potrebe, spaljivanje nije nužno, već se u tom slučaju vlasnik obvezuje ukloniti posječeni biljni materijal s trase dalekovoda na zemljište čiji je vlasnik, ali na udaljenost najmanje 10 m od svih cesta i željezničke pruge.

Čišćenje vegetacije ispod trasa elektroenergetskih vodova i izrada protupožarnih prosjeka u neposrednoj blizini trasa elektroenergetskih vodova mora biti sukladno propisima o zaštiti na radu pri korištenju električne energije.

Čišćenje i uspostava sigurnosnih visina i udaljenosti na trasama elektroenergetskih vodova provodi se sukladno propisima o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV.

Članak 28.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika u predjelima i površinama vrlo velike i velike opasnosti od šumskih požara (eumediteran, submediteran), prilikom izrade Gospodarskih osnova odnosno Programa gospodarenja za Gospodarske jedinice na kršu, trebaju, vodeći se načelima šumarske znanosti, preferirati prvenstveno vrste autohtone provenijencije.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, moraju podržavati i uzgojnim postupcima ubrzavati izmjenu kultura četinjača prema autohtonim ili staništu prihvatljivim fitocenoza, naročito na terenima uz prometnice i rubne pojaseve uz naselja.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te šumoposjednici, moraju u optimalnom roku nakon požara sanirati teren i obnoviti biljni pokrov, ovisno o uvjetima staništa (preferirati autohtone pionirske vrste listača, gdje je moguće).

IV. OSTALE ODREDBE

Članak 29.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika, dužne su postaviti i uredno održavati i po potrebi obnavljati znakove upozorenja i zabrane (zabrana loženja vatre, pušenja, kampiranja, zabrana ulaza vozila i osoba u šume, opasnosti od požara) na rubovima šuma uz prometnice koje prolaze šumom ili uz šumu, a osobito u onima razvrstanim u I. i II. stupanj opasnosti od požara.

Znakovi iz stavka 1. ovog članka postavljaju se uz javne prometnice sukladno odredbama Zakona o javnim cestama i drugim propisima koji utvrđuju način i uvjete postavljanja prometnih znakova.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima, dužne su na putevima koji nisu od javnog značaja postaviti i uredno održavati prepreke (rampe) koje sprječavaju ulaz vozila u šumu.

Rampe moraju biti zatvorene i zaključane, a primjerak ključeva od lokota moraju imati ophodari i vatrogasci.

Članak 30.

Zabranjeno je paljenje vatre u šumi, na udaljenosti manjoj od 200 m od ruba šume te u trasama dalekovoda.

Iznimno, paljenje vatre uslijed spaljivanja korova, biljnih otpadaka i drugog materijala na udaljenosti većoj od 200 m od ruba šume moguće je u vrijeme i na način određen odlukom o spaljivanju korova i biljnog otpada koju donose gradovi, općine ili županija.

Članak 31.

Mjesto u šumi na kojem se pali vatra ili se spaljuju grane i ostali biljni otpad, u cilju provedbe uzgojno-zaštitnih radova mora biti dovoljno udaljeno od krošnji stojećih stabala, kao i od vodiča i stupova dalekovoda, da ih plamen ne može zahvatiti.

Tlo na kojem se loži vatra ili se spaljuje granje i otpaci mora biti očišćeno od trave i drugog gorivog materijala.

Spaljivanju granja i otpadaka moraju biti nazočne osobe koje su zapalile vatru, a uza se trebaju imati sredstva i opremu za početno gašenje požara.

Osoba koja je naložila vatru dužna ju je ugasiti i tek kad je vatra potpuno ugašena, što se utvrđuje prebacivanjem pepela i polijevanjem vodom, smije napustiti to mjesto.

Članak 32.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika kao i ovlaštenici drugih stvarnih prava na šumama i šumskim zemljištima dužni su redovito pratiti obavijesti o opasnosti za nastanak šumskih požara na pojedinim područjima i sukladno tome poduzimati odgovarajuće mjere i radnje propisane ovim Pravilnikom i Zakonom o šumama.

Članak 33.

Svaka osoba koja se nalazi u šumi ili u blizini šume, a primijeti neposrednu opasnost od nastanka šumskog požara ili šumski požar, dužna je tu opasnost ukloniti odnosno ugasiti požar, ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili drugu osobu.

Ako osoba iz stavka 1. ovog članka nije u mogućnosti ukloniti opasnost odnosno ugasiti požar bez opasnosti za sebe ili drugu osobu, dužna je o uočenoj opasnosti od šumskog požara odnosno o šumskom požaru obavijestiti najbližu policijsku postaju, vatrogasnu postrojbu, centar za motrenje i obavješćivanje, šumariju ili drugo tijelo jedinice lokalne i područne samouprave.

Članak 34.

U šumama gdje postoje organizirani kampovi provode se mjere zaštite od požara sukladno propisima o zaštiti od požara ugostiteljskih objekata.

Članak 35.

U svrhu edukacije pučanstva i turista, a naročito školske djece, za što bolju i djelotvorniju prevenciju nastanka šumskih požara tijekom cijele godine, a posebice tijekom svibnja, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo unutarnjih poslova, Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Hrvatska vatrogasna zajednica i jedinice lokalne i područne samouprave, u suradnji s vlasnicima ili korisnicima šuma i šumskog zemljišta i pravnim osobama koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima, dužni su kao dio općeg akta donijeti programe izvođenja kratkih instrukcija o šumskim požarima s prezentacijom filmova, javnih oglasa, plakata, znakova upozorenja i opasnosti od šumskih požara u školama, vatrogasnim domovima, na javnim tribinama i slično.

U aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka mogu se uključiti i pravne osobe koje obavljaju poslove upravljanja i održavanja javnih cesta, željeznice, elektroprivrede, pravne osobe koje obavljaju poslove pružanja poštanskih i telekomunikacijskih usluga te druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju javne djelatnosti u šumskom području ili uz njega.

Članak 36.

Pravne osobe koje temeljem posebnih propisa gospodare i upravljaju šumama i šumskim zemljištima te županije, gradovi i općine na čijem području se nalaze šume i šumska zemljišta koji su u vlasništvu šumoposjednika dužne su provoditi mjere unutarnjeg nadzora zaštite od požara, voditi službene obrasce koji se nalaze u Prilogu 2. ovog Pravilnika i o izvršenom nadzoru sastaviti zapisnik koji se daje na uvid prilikom nadzora koji provode nadležne inspekcijske službe, sukladno posebnim propisima.

Obveze iz stavka 1. ovoga članka odnose se i na pravne osobe koje obavljaju poslove upravljanja i održavanja javnih cesta, željeznice, elektroprivrede, pravne osobe koje obavljaju poslove pružanja poštanskih i telekomunikacijskih usluga te druge osobe koje obavljaju javne djelatnosti u šumskom području ili uz njega, ukoliko su temeljem naloga nadležnih inspekcijskih tijela Ministarstva uključene u obavljanje motriteljsko-dojavne službe.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Pravne osobe iz članka 1. ovog Pravilnika dužne su uskladiti svoje opće akte (pravilnike i planove zaštite od požara) s ovim Pravilnikom u roku od godine dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Članak 38.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti šuma od požara (»Narodne novine«, br. 26/03.).

Članak 39.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Broj: 511-01-152-48719-2013

Zagreb, 5. ožujka 2014.

Ministar
Ranko Ostojić, v. r.

PRILOG 1 – PRILOG 2